

**AUTOTRANS d.d.
Šetalište 20.travnja 18
51557 CRES**

**IZVJEŠĆE UPRAVE DRUŠTVA
O STANJU DRUŠTVA
U 2019.GODINI**

Rijeka, srpanj 2020.

1. Podaci o Društvu

„Autotrans“ d.d. je društvo registrirano za javni prijevoz putnika u cestovnom prometu, trgovinu, turizam i još niz djelatnosti koje su zastupljene u manjem obimu.

Autotrans djeluje od 1947. godine što znači da je iza njega 73 godine uspješnog rada koja je ovu tvrtku dovela do prepoznatljivosti i na domaćem i na inozemnom tržištu.

Autotrans svoje poslovne aktivnosti provodi putem:

- a) Poslovnih jedinica: Primorsko-goranske, Kvarnerski otoci, Ogulin, Gospić, Labin, Istra, Zadar, Dalmacija, Zagreb, Servisi, Kolodvori, Radionica za tahografe,
- b) Turističke agencije Autotrans s poslovnicama u Rijeci, Crikvenici, Krku, Rabu i Splitu,
- c) Stručnih službi

Vlasnik je odnosno suvlasnik nekoliko društava (31.12.2019.) :

Autoprometno poduzeće Požega (90,21%), Autotrans Lika (79,44%), Autopromet Slunj (27,84%), Velebit turist (100%), Pan Alpen Adria - Njemačka (100%) u postupku likvidacije i AK Karlovac (93%).

Međusobni odnosi zaposlenih i poslodavca regulirani su Kolektivnim ugovorom.

2. Podaci o poslovanju

Stanje društva prezentirano je temeljem finansijskih izvještaja koji su pripremljeni u skladu s opće prihvaćenim računovodstvenim načelima, ali i na temelju drugih relevantnih podataka i izvještaja koje Uprava koristi za potrebe upravljanja.

Nove gospodarske prilike u 2019. godini rezultirale su novim izazovima u kojima je Društvo iznalazilo potrebna rješenja u cilju proračunske ravnoteže.

Kao članica EU Hrvatska je i dalje u obvezi postupnog provođenja u praksi pravila i propisa koja je donijela Europska unija.

U vremenima liberalizacije europskog tržišta, podizanje kvalitete usluge i unapređivanje komunikacije s kupcima postaju sve važniji čimbenici uspjeha.

Tržišno komuniciranje je neizostavna sastavnica Društva i tržišta koja se primjenjuju u djelatnosti usluga prijevoza.

Prodajna aktivnost praćena je adekvatnim informatičkim rješenjima- Internet stranicom, jedinstvenim komunikacijskim kanalom na društvenim mrežama (Facebook Twitter, You tube), Instagramom, razvijanjem aplikacije za Android uređaje, širenjem on line partnerstva, e-mail marketing - širenjem baze korisnika i personalizirane ponude. Daljnji napori usmjeravaju se na razvoj prodajne mreže sustava.

U uvjetima sve zahtjevnijeg okruženja proces upravljanja odvijao se u smjeru prilagodbe okruženju, nastojeći osigurati razvoj Društva i kontinuitet poslovanja na tržištu.

Novi vlasnik definirao je nove standarde praćenja poslovanja kroz organizacijske promjene i ostale promjene koje zadiru u operativno poslovanje.

Autotrans je u 2019. godini ostvario ukupni prihod od 252,2 milijuna kuna, a ukupne rashode u visini 257,3 milijuna kuna, što predstavlja pad prihoda od 8,0 milijuna kuna ili 3,0%, a rashoda za 6,4 milijuna kuna ili za 2,4% u odnosu na proteklu godinu.

Poslovna 2019. godina rezultira ostvarenim gubitkom od 5,1 milijuna kuna.

Prihodi

Slijedom strukture prihoda poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 251,7 milijuna kuna i u padu su za 7,2 milijuna kuna u odnosu na 2018. godinu.

U konceptu održivosti kontinuiteta poslovanja izvršene su izmjene unutar postojećih linija u cilju racionalizacije sa svrhom postizanja bolje rentabilnosti.

Na nivou linijskog prijevoza, ostvareno je 155,1 milijuna kuna što je na razini 2018. godine. U odnosu na plan isti je manji za 2,5%.

Prihodi od subvencija iznose 22,7 milijuna kuna i čine 9,0 % ukupnog prihoda, a odnose se najvećim dijelom na nadoknadu dijela neostvarenog prihoda od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU.

Sredstva kroz Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova u 2019. godini, u svrhu poticanja cestovnog otočkog prijevoza ostvarena su s vrijednošću većom za 800 tisuća kn u odnosu na 2018. godinu.

Ostale subvencije odnose se na Općine i Gradove koje su u 2019. godini realizirane u većem iznosu za 284 tisuća kuna u odnosu na prethodnu godinu izvještajnog razdoblja.

Prijevoz učenika osnovnih škola na nivou godine iznosio je 17,1 milijuna kuna što čini 6,8% ukupnog prihoda Autotansa.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske, na snazi je daljnje sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza za redovite učenike srednjih škola čiji je odobreni iznos veći u odnosu na prethodna razdoblja.

Nastavno na tu tematiku unutar cestovnog prijevoza na otocima u tijeku je novi Zakon o otocima kojim će biti redefiniran način ostvarivanja subvencije.

Povremeni prijevozi u strukturi prihoda Društva čine 9 % udjela.

Istim je realizirano 22,6 milijuna kuna i cca 2,0 milijuna kilometara s prosječno angažiranim 30 autobusa. Isti je realiziran s 1 % porasta u odnosu na 2018. godinu i padom od 5% u odnosu na plan.

Temeljem servisne djelatnosti ostvaren je prihod (eksterni) u iznosu od 776 tisuća kuna. Djelatnost servisa usmjerena je na održavanje vlastitog voznog parka.

U servisima je bilo zaposleno 75 radnika koji su vodili brigu o prosječno 289 vlastitih prijevoznih jedinica, starosti 10,5 godina.

Temeljem realiziranja ukupnih kolodvorskih usluga ostvaruje se porast od 10% u odnosu na 2018. i 10 % u odnosu na plan.

Turističko poslovanje baziralo se na aktivnostima povremenih prijevoza i turističkih aranžmana s prosječno 17 radnika i bilježi pad u odnosu na 2018. godinu.

Financijski prihodi iznose 475 tisuća kuna i bilježe pad za 64%. Najvećim dijelom ove prihode čine prihodi od tečajnih razlika.

Troškovi

U izvještajnom razdoblju ostvareni su ukupni rashodi od 257,1 milijuna kuna. Poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 250,5 milijuna kuna i u padu su za 2,6% ili 6,8 milijuna kuna u odnosu na 2018. godinu.

U strukturi poslovnih rashoda najveću stavku čine troškovi osoblja s 31 % učešća.

Troškovi osoblja veći su za 2,0 milijuna kuna ili 2,7 % što je posljedica većeg broja radnika i organizacijskih promjena. U odnosu na plansku veličinu ova pozicija bilježi pad.

Sirovine i materijal čine 21,0 % poslovnih rashoda i u padu su za 10% ili 6,1 milijuna kuna (priznate trošarine i manje utrošenog materijala i rezervnih dijelova).

Ostali materijalni troškovi čine 28% i bilježe pad od 6 % što je posljedica manjeg obima poslovanja.

Amortizacija koja čini 11% poslovnih rashoda u porastu je za 18% u odnosu na 2018. godinu. U primjeni je novi način obračuna amortizacije i primjena novih standarda prema MSFI 16, što je između ostalog razlog povećanja ukupnog iznosa amortizacije. Bez utjecaja primjene MSFI 16, amortizacija za u padu za 3% u odnosu na 2018. godinu.

Značajnu stavku poslovanja čini gorivo čiji trošak u 2019. godini iznosi 38,6 milijuna kuna što je za 8 % ili 3,5 milijuna kuna manje u odnosu na isto razdoblje 2018. godine odnosno 2 % ili 700 tisuća manje u odnosu na plan.

U „Narodnim novinama“ broj 12/2019 od 1. veljače 2019. godine objavljen je Pravilnik o ostvarivanju prava na povrat dijela plaćene trošarine za dizelsko gorivo u komercijalnom prijevozu robe i putnika.

Sukladno članku 104. stavak 1. Zakona o trošarinama u 2019. godini ostvaren je povrat dijela plaćene trošarine za dizelsko gorivo u komercijalnom prijevozu robe i putnika u iznosu od 3,5 milijuna kuna.

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu od 6,8 milijuna kuna i na razini su 2018. godine.

Struktura i dinamika imovine, kapitala i obveza

Ukupna imovina Autotrans-a iznosi 278,3 milijuna kuna i bilježi promjenu u odnosu na 2018. godinu, odnosno rast od 17%.

Dugotrajna imovina ima vrijednost od 219,0 milijuna kuna i čini 78,7 % ukupne imovine te bilježi rast za 3,7 % u odnosu na 2018.godinu.

Porast imovine nastao je s osnova:

- Ulaganja u prijevozne resurse i
- Ulaganja u nekretnine

Kratkotrajna imovina (tekuća imovina) iskazana je vrijednošću od 59,2 milijuna kuna i čini 21,2 % udjela ukupne imovine. Ova imovina bilježi rast na poziciji novčanih sredstava u banci i blagajni (na dan 31.12.2019.) .

Ukupna potraživanja u iznosu od 31,0 milijuna kuna čine 11% ukupne imovine. Kratkotrajna finansijska imovina vezana je za pozajmice, depozite i dijelom za predujmove dane u inozemstvo (turističko poslovanje).

Ukupni kapital Društva iznosi 67,7 milijuna kuna i bilježi promjenu u odnosu na 2018.godinu.

Upisani kapital glasi na 74,8 milijuna kuna.

U strukturi izvora dominiraju **kratkoročne obveze**. Iste su u porastu za 39,5 milijuna ili 37,4% u odnosu na 2018. godinu zbog većih obveza prema poduzetnicima unutar grupe i obveze s osnova najma.

Dugoročne obveze (65,7 mil.kn) bilježe blagi rast u odnosu na 2018. godinu za 0,6 % temeljem većih obveza prema poduzetnicima unutar grupe.

Obveze prema dobavljačima čine 14% ukupnih obveza odnosno 10 % ukupne imovine i bilježe neznatni pad od 0,7 posto.

Ukupne obveze čine 74 % ukupne imovine.

U skladu s pravilima poslovne – finansijske struke provode se mjere upravljanja rizicima kojima je Društvo izloženo ili može biti izloženo u poslovanju (kamatni, tečajni, tržišni rizik).

Usporedni pogled na analizu imovine i izvora financiranja omogućuje uvid u stanje likvidnosti i finansijske stabilnosti Društva.

Pokazatelji finansijske analize

Ocjenu pozicije Društva u određenom vremenskom periodu, koji se podudara s trenutkom sastavljanja Bilance, daje se kroz važnije instrumente analize finansijskih izvještaja, odnosno pokazatelja.

Pokazatelj zaduženosti izražen kroz koeficijent vlastitog financiranja je nepovoljniji u odnosu na 2018. godinu. Koeficijent od 0,74 iskazuje da se 74% imovine pokriva iz tuđih izvora.

Vlastitim izvorima tvrtka financira 26 % ukupne imovine.

Stupanj financiranja tvrtke s koeficijentom od 2,86 znači da se za financiranje poslovanja po jedinici vlastitog kapitala koristilo 2,86 jedinica tuđeg kapitala.

Stupanj pokrića kao odnos vlastitog kapitala i dugotrajne imovine iznosi 0,31, odnosno izražen odnosom vlastitog kapitala uvećanog za dugoročne obveze i dugotrajne imovine iznosi 0,61

U pravilu vlastiti kapital bi trebao pokriti dugotrajnu imovinu i dio kratkotrajne imovine.

Ukupne obveze Društva, uz prepostavku nepromjenjivih uvjeta poslovanja iz dobiti i amortizacije mogu se podmiriti za 11 godina, na što ukazuje faktor zaduženosti kao najbolji dijagnostički i prognostički pokazatelj o poslovanju društva. Pokazatelj je nepovoljniji u odnosu na 2018.godinu.

Pokazatelji likvidnosti putem koeficijenata tekuće (0,41) i ubrzane likvidnosti (0,35) govori da Društvo nije udovoljavalo kratkoročnim obvezama na zadovoljavajući način odnosno nije pružalo dovoljnu zaštitu pokriću kratkoročnih obveza.

Koeficijent finansijske stabilnosti od 1,64 čija je uopćena definiranost ispod 1, iskazuje nepokrivenost dugotrajne imovine dugoročnim izvorima, odnosno da se dugotrajna imovina financira i iz kratkoročnih izvora.

Bitno je naglasiti da pokazatelji likvidnosti odražavaju stanje na dan bilanciranja, stoga odražavaju trenutačno stanje i ne omogućuju ocjene o budućem razvoju poslovanja.

Pokazatelji aktivnosti je mjerilo koliko efikasno poduzeće upotrebljava vlastite resurse, izraženi su kroz:

- koeficijent obrta ukupne imovine, iskazan u vrijednosti od 0,91 i s padom za 12% u odnosu na 2018.
- koeficijent obrta kratkotrajne imovine, iskazan u vrijednosti od 4,34 odražavajući pad na godinu koja prethodi izvještajnom razdoblju
- dane vezivanja zaliha koji su na razini 2018.godine
- koeficijent obrta potraživanja ukazuje na trajanje naplate od 41 dan odnosno ciklus trajanja naplate je duži u odnosu na godinu koja prethodi izvještajnom razdoblju. Kako se jedan dio prihoda ostvaruje naplatom u gotovini realno trajanje naplate je nešto duže od 41-og dana.

Na isto su utjecali probijeni rokovi podmirenja obaveza od strane Države, Županija i Gradova.

Profitabilnost mjerena kroz rentabilnost imovine odnosno povrata na ukupnu imovinu (ROA) ukazuje da se korištenjem raspoložive imovine ne ostvaruje postotak neto dobiti.

Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE) - nije ostvarena zarada Društva, preciznije nije ostvarena neto profitna marža.

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost na razini cijelokupnog poslovanja iznosi 0,98.

Ekonomičnost kao odnos poslovnih prihoda i rashoda iznosi 1,0 što je na razini prethodne godine.

Kapaciteti i njihovo korištenje

Tijekom 2019. godine Autotrans je raspolagao s prosječno 289 vlastitih vozila. Obim poslovanja u istom razdoblju ostvaren je s prosječno 301 vozilom (razliku čine prijevozi izvršeni od drugih - podvozari).

U izvještajnoj godini nabavljen je 34 autobusa. Rashodovano je 18 autobusa. Prosječna starost voznog parka iznosila je 10,5 godina.

Unutar voznog parka funkciraju i unajmljena vozila APP Požege i Panturista.

U strukturi voznog parka najzastupljenija su vozila marke Setra s 34 % udjela, zatim vozila marke MAN s 16% , VDL s 11 te marke Mercedes 11 % udjela.

Ostale marke vozila niže zastupljenosti odnose se na Neoplan, Volkswagen, Renault, Isuzu, Peugeot, Otokar, BMC Probus, Ford, Opel i Karosa.

Intencija Društva je da se zastarjela vozila koja ne udovoljavaju tržišnim kriterijima i ekološkim standardima, zamijene vozilima visoke tehnologije (Euro 6).

Unutar voznog parka Autotrans-a u prosincu 2019. bilo je zastupljeno 43 autobusa s motorom EURO 4 normom, 68 autobusa s motorom EURO 5 normom te 49 autobusa s motorom EURO 6 normom plus 27 autobusa standarda EEV što ukupno čini 66 % u ukupnom voznom parku.

Obim poslovanja

Kroz 2019. godinu ostvareno je 20,0 milijuna kilometara, što je za 1,5% više u odnosu na planirano i u okviru je ostvarenja 2018. godine.

Prosječno godišnje vozilo je ostvarilo 66.400 kilometara i prihoda u vrijednosti od 674 tisuća kuna što iskazuje trend rasta.

Kadrovske aspekti

U izvještajnom razdoblju prosječno je u Autotrans-u bilo zaposleno 705 radnika odnosno dva radnika više u odnosu na proteklu godinu.

Struktura zaposlenih je slijedeća (na dan 31.12.2019.):

	2018.		2019.	
	Broj	Struktura	Broj	Struktura
- Vozači	374	53,4	390	54,5
- Radioničko osoblje	79	11,3	77	10,8
- Prometnici	42	6,0	40	5,6
- Prodavači putnih karata	60	8,6	56	7,8
- Turistički djelatnici	16	2,3	17	2,4
- Ostali djelatnici	129	18,4	136	19,0
UKUPNO	700	100,0	716	100,0

Tijekom izvještajnog razdoblja došlo je 169, a otišlo 157 radnika.
U odnosu na 2018. godinu fluktuacija radne snage je smanjena.

Fluktuacija radnika u 2019.

	Došli	Otišli
- Vozači	119	109
- Radioničko osoblje	10	14
- Prometnici	9	9
- Prodavači putnih karata	11	15
- Turistički djelatnici	2	1
- Ostali djelatnici	18	9

U fluktuaciju su uključeni i radnici sezonskog karaktera (odnose se na turizam, kolodvorsku djelatnost i na parkinge- naplatničare).

Obzirom na osnovnu djelatnost društva fluktuacija je bila najizraženija kod vozačkog osoblja.

Za plaće i ostala materijalna prava zaposlenika Autotrans je u 2019. isplatio 93,6 milijuna kuna, pri čemu se 77,6 milijuna kuna odnosi na plaće s doprinosima, a preostali dio na ostala materijalna prava radnika.

Investicije

Ukupna investicijska ulaganja u 2019. godini iznosila su 20,1 milijuna kuna.

Ulaganja su izvršena u:

- nabavku 34 autobusa - u vrijednosti od 17,2 milijuna kuna
- nabavku 2 osobna vozila u vrijednosti od 102.495 kuna,
- zemljište u vrijednosti od 285 tisuća kuna,
- građevinske objekte u vrijednosti 1,4 milijuna kuna,
- radioničku, elektroničku, i ostalu opremu u vrijednosti 1,2 milijuna kuna

3. Ekologija i zaštita na radu

U Društvu se postupajući sukladno Zakonu o otpadu, Zakonu o kemikalijama te ostalim zakonima i pravilnicima vezanim uz zaštitu okoliša vode svi potrebni očeviđnici te se nadležnim tijelima na vrijeme dostavljaju podaci.

Obavljuju se sva potrebna ispitivanja i mjerjenja kako emisija onečišćujućih tvari u zrak, emisija iz stacionarnih izvora te ispitivanje uzorka otpadne vode prema važećim Vodopravnim dozvolama i to od strane ovlaštenih laboratorija.

Za zbrinjavanje opasnog i neopasnog otpada potpisani su ugovori s ovlaštenim tvrtkama koje posjeduju dozvole od Ureda državne uprave za zaštitu okoliša te Ugovor o dodjeli koncesije za obavljanje djelatnosti sakupljanja otpada, a po svim županijama u kojima su smješteni servisi Društva.

Za svaki servis pojedinačno izrađen je Plan gospodarenja otpadom koji je dostavljen MZOPUG. Za zbrinjavanje opasnog i neopasnog otpada za svaki servis pojedinačno vodi se i ROO - Registar onečišćavanja okoliša koji sadrži podatke o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš.

Društvo djeluje u smjeru zadovoljavanja ekoloških standarda putem već prije nabavljenih sustava čija ugradnja na vozila ukazuje na smanjenje potrošnje goriva što indirektno znači i manja koncentracija CO₂.

Sa svrhom čistije ekologije već ranije je nabavljen uređaj za reciklažu freona u servisnoj radionici na otoku Korčuli te stroj klima uređaj za autobuse.

U cilju povećanja energetske ekonomičnosti i smanjenja potrošnje goriva te postizanja niskih vrijednosti štetnih plinova u okoliš provodi se kontinuirano nabavka vozila s motorom Euro 5 i Euro 6 standarda.

Osobita briga posvećena je sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu, od redovnih i izvanrednih periodičnih pregleda radnika, ispitivanja i pregleda oruđa za rad s povećanim opasnostima, kontrole elektroinstalacija, vanjskih i unutarnjih hidrantskih mreža, do osposobljavanja radnika iz područja zaštite na radu i zaštite od požara, pružanje prve pomoći te nabavu službene odjeće i osobnih zaštitnih sredstava za radnike Društva.

Društvo je izradilo procjenu opasnosti, kao temeljni dokument za uređivanje i provedbu zaštite na radu.

Uvelo se novo programsko rješenje za vođenje evidencije otpada u Društvu, s čime se unaprijedio rad i dobio bolji uvid u količine otpada te na osnovu istog rade se planovi i akcije za smanjivanje otpada i čuvanje okoliša.

Organizacija odvajanja komunalnog, opasnog i neopasnog otpada , skladištenja te predavanja otpada svake godine je sve bolja i kvalitetnija.

Radi se na pripremi edukacije i uvođenju ISO 14001, kako bi još više poboljšala organizacija i rad na zaštiti okoliša.

Sukladno zakonskoj obvezi i provedbi prema UG odradene su slijedeće obveze: servisi dizalica topline, provedba mjera DDD na svim lokacijama, zamjena filtera lakinice u Rijeci, čišćenje reparatora u Rijeci i Poreču, zbrinjavanje otpada, zbrinjavanje rashodovanih voda, edukacija djelatnika HURKT i uređenje okoliša.

4. Budući razvoj Društva i aktivnosti istraživanja i razvoja

Autotrans svoju daljnju budućnost vidi u razvoju osnovne djelatnosti, širenju na nova tržišta, ulaganju u prijevozne i ljudske resurse, modernizaciju i povezivanje Grupe na svim razinama, informatičkoj, prodajnoj, kontrolnoj i slično uz sinergijske efekte, planiranju i upravljanju resursima poduzeća s mogućnošću transparentnijeg i boljeg upravljanja poslovnim procesima, unapređivanju načina upravljanja kvalitetom usluge, novim načinima pristupa korisnicima usluge Autotansa, da bi pružena usluga bila kvalitetnija, brža i fleksibilnija, kontinuiranom razvijanju vrednovanja sustava, prilagođavanju cijelog niza uredbi koje je Republika Hrvatska obvezna provesti od ulaska u EU, uvođenje programa za oglašavanje i zapošljavanje kandidata-Avature, te računalne aplikacije za ljudske resurse-Workday.

Sukladno zakonu o cestovnom prijevozu i pravilnikom istoga očekuje se uvođenje javne usluge nas sav regionalni prijevoz što bi trebalo rezultirati povećanjem prihoda zbog nerentabilnosti lokalnih linija.

Poslovne okolnosti i osjetljivost poslovanja zahtijevaju poduzimanje mjera za suočenje rizika na što manju mjeru pa u konceptu održivosti kontinuiteta poslovanja i njegove transparentnosti upravljanje je usmjereno na provođenje mjera kroz određene smjernice:

- Suočenje nerentabilnosti na što manju mjeru prvenstveno kroz javnu uslugu,
- Provedba postupka post akvizicijske integracije između svih članica Arriva grupe Hrvatska,
- Sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza za redovite učenike srednjih škola nastavak je programa sufinciranja prijevoza učenika srednjoškolskog obrazovanja s porastom sufinciranja ove kategorije korisnika što bi trebalo postati dio javne usluge,
- Financiranje otočkog prijevoza od Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova planira se na nivou 2019. godine.
- Prijevoz učenika osnovnih škola u pojedinim županijama podliježu raspisu novih natječaja što je jedan od tržišnih rizika za Društvo,
- Uređivanje politike cijena prema tržištu i strukturi korisnika prijevoza
- Racionalno ponašanje u upravljanju svim raspoloživim resursima te kontrola troškova jedan je od prioriteta u poslovanju sa svrhom održivosti likvidnosti i sigurnosti kao osnovnih pokazatelja dobrog gospodarenja.
- Sustavno praćenje potrošnje goriva jedan je od ključnih faktora kontrole troškova, a kako je gorivo podložno učestalim promjenama cijena, ono predstavlja jednu vrstu cjenovnog rizika.

Cijena goriva ima trend pada u 2020. godini i nejasna je strategija kretanja cijena iste.

- Smjernice s osnova servisnog poslovanja odnose se na strategiju dugoročnog razvoja i održivosti servisne djelatnosti u Autotrans grupi s dalnjim jačanjem kapitalnih servisnih centara, kvalitetnim i pravovremenim održavanjem vozog parka s ciljem povećanja tehničke ispravnosti vozila provodeći standarde Arriva grupe te planiranom raspodjelom održavanja vozila prema vlastitim servisima i servisima APP Požega, na nužno ulaganje u kadar vezan na potrebe servisnog održavanja kroz stipendiranje i edukaciju postojećeg kadra..
- Na nivou Društva planom je bilo predviđeno 672 radnika na bazi sati rada (puni broj 693). Obzirom na već spomenutu situaciju vezanu za pandemiju (Covid-19) donose se nove smjernice s osnova kadrovskog aspekta. Nema potrebe za novim zapošljavanjem.

Obzirom na pandemiju (Covid-19) koja se odrazila vrlo negativno na poslovanje Društva, Uprava zauzima novi stav u određivanju svih ranije definiranih smjernica.

U planu je omogućiti daljnje stručno osposobljavanje i provođenje edukacije radnika u Društvu u cilju bolje osposobljenosti u struci koje obnašaju (ponaosob radioničko osoblje i vozači), provoditi stipendiranje deficitarnih zanimanja i koristiti poticajne mjere Zavoda za zapošljavanje i Vlade RH koje su donesene u razdoblju pandemije.

- Sustav vrednovanja rada dio je aktivnosti koji treba razvijati kontinuirano obzirom na strukturu zaposlenih u Društvu i strukturu rada.
- Politika plaća dogovarati će se između Uprave Društva i Radničkog vijeća.

S aspekta razvoja prodaje i marketinga u planu su:

- nadogradnja bookinga sa novim funkcionalnostima - vraćanje karata (voucher) i promjena termina putovanja
- nove funkcionalnosti online plaćanja (plaćanje IBAN-om i naplata Paypalom)
- yield management - upravljanje cijenama u ovisnosti o popunjenošći autobusa, kanalu prodaje, datumu prodaje, upravljanje cijenama biss vožnji
- prodajne aktivnosti call centra
- nadogradnja postojećeg rješenja agencijskog weba kao prepostavka širenja agencijske prodaje
- cross marketing
- uvođenje programa vjernosti
- informacije u stvarnom vremenu (potrebna nadogradnja web stranice i mobilne app)
- obavijesti putniku o kašljenju autobusa (email, sms)

- call centar (integracija komunikacijskih kanala, višejezičnost, personalizirana usluga, statistika i baza podataka)
- otvaranje Linkedin
- pokretanje bloga u cilju stvaranja pozitivnog imidža brenda i SEO optimizacije

Planom poslovanja za 2020.godinu na nivou Autotrola predviđeno je ostvarenje ukupnog prihoda od 256,5 milijuna kuna.

Prihod ukupnog prijevoza projiciran je u iznosu od 210,1 milijuna kuna.

Obim poslovanja definiran je s 20,0 milijuna kilometara.

Za planirani obim poslovanja je predviđeno 281 vlastitih vozila odnosno 293 vozila s prijevozima izvršenim od drugih (podvozari).

Investicijske aktivnosti Društva nastale u razdoblju 01.01.- 30.06.2020.

- nabavka 7 autobusa u vrijednosti od 8,3 milijuna kuna
- nabavka 2 osobna vozila-vrijednosti 102,5 tisuća kuna
- ulaganja u građevinske objekte u vrijednosti 356,0 tisuća kuna.
- ulaganja u radioničku i elektroničku i ostalu opremu u vrijednosti od 360,0 tisuća kuna
-

Uvjeti okruženja

Godina 2019. bila je godina bolje gospodarske klime, ali za nas još jedna zahtjevna godina s primjenom novih propisa i standarda novog vlasnika Društva.

Kao članica EU Hrvatska je i dalje u obvezi postupnog provođenja u praksi pravila i propisa koja je donijela Europska unija (Prilagodba novom Zakonu o prijevozu u cestovnom prijevozu, GDPR-zaštita osobnih podataka, Zakon o pranju novca).

Tu je i postupak post akvizicijske integracije između svih članica Arriva grupe Hrvatska.

Trendovi na tržištu (liberalizacija tržišta), odvijanje prijevoza učenika osnovnih škola, stav Ministarstva regionalnog razvoja i europskih fondova o financiranju otočkih prijevoza, stav resornog Ministarstva oko sufinanciranja prijevoza učenika srednjoškolskog obrazovanja, provedbe propisa pravne regulative što poslovanje čini sve složenijim, rizičnosti tečajnih razlika i kamata, nejasna strategija kretanja cijena goriva, razvoj pandemije koja poslovanje čini veoma rizičnim, sve su to okolnosti koje određuju poslovnu strategiju Društva za buduće razdoblje, temeljem čega Društvo već spremno provodi aktivnosti za suočenje rizika na što manju mjeru.

Značajna izmjena u novom Zakonu o prijevozu u cestovnom prometu je način obavljanja županijskog prijevoza kojim se predviđa da se županijski prijevoz obnaša kao javna usluga temeljem izdanih županijskih dozvola (povjesna prava) odnosno koncesija.

Mrežu linija za obavljanje prijevoza temeljem Ugovora određuje nadležno tijelo jedinice regionalne samouprave što je razlika od dosadašnjeg načina kada je

prijevoznik prelagao i usklađivao vozne redove na osnovu kojih su izdane dozvole za obavljanje županijskog prijevoza.

Objavljen je Pravilnik o obavljanju javnog linijskog prijevozu putnika u cestovnom prometu kojim se propisuje način sklapanja Ugovora i potrebna dokumentacija.

Zauzimaju se stavovi za dalnjim razvijanjem politike cijena i njihovim upravljanjem.

Zakonska regulativa (Zakon o prijevozu u cestovnom prijevozu, Zakon o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika, Zakon o radu) postavlja visoke zahtjeve po pitanju sigurnosti vozila i stručnosti voznog osoblja što stvara visoke operativne troškove. Uvedena je nova uredba EZ br. 561/2006 o vremenima rada i odmorima vozača.

Ulaskom Hrvatske u EU nameće se obaveza veće nabave novih tehnologija, realizacija svih propisa na koje smo se obvezali, a sve to iziskuje još veće napore, stručne i finansijske prirode.

U vremenima sve veće liberalizacije europskog tržišta podizanje kvalitete usluge i unapređivanje komunikaciie s kupcima postaju sve važniji čimbenici uspjeha.

Prodajna aktivnost praćena je adekvatnim informatičkim rješenjima.

Uvođenjem mobilne prodaje u autobusima ostvario se jedan od osnovnih preduvjeta za informatičku integraciju Arriva grupe. U sklopu projekta integracije dvaju sustava razvijen je Ticketing informacijski sustav kao jedinstven sustav prodaje voznih karata.

Internet i mobilno poslovanje postaju nezaobilazan kanal komunikacije s kupcima na što ukazuje sve veća Internet prodaja karata.

Daljnja aktivnost je na razvijanju Ticketing-a ili povezivanju s rezervacijskim sustavima partnera.

Daljnji napor usmjeravaju se na razvoj prodajne mreže sustava.

Realiziraju se različite pogodnosti prema kupcima uvođenjem popusta na različite varijacije.

Na poslovanje Društva značajno se odrazila epidemija Corona virus u vidu odvijanja linijskog, posebnog linijskog i povremenog prijevoza, turističkog poslovanja i ostalih aktivnosti što narušava sigurnost i stabilnost Društva. Smanjenje putnika i prihoda u odnosu na razdoblje prije Corone i u odnosu na isto razdoblje 2019. je značajno u svim strukturama prijevoza.

Zbog zaštite zdravlja stanovništva uvode se izvanredne mjere u prijevozu putnika autobusima uz posebne uvjete na županijskim, međužupanijskim i međunarodnim linijama sukladno preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Uspostavljaju se prijevozi za koje se procijeni da ih je moguće održavati iz organizacijskih ili ekonomskih razloga.

S obzirom na izvanredne okolnosti prouzročene epidemijom COVIDA19 na temelju Zakona o sigurnosti prometa na cestama, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture donosi Naredbu o ograničenju prometa na cestama koja vrijedi do 1. srpnja 2020. godine ili do opoziva Ministra resornog Ministarstva.

Donesene su preporuke za rad u djelatnosti prijevoza putnika u autobusima radi zaštite vozača i putnika u linijskom, posebnom i povremenom prijevozu što je iziskivalo dodatne organizacijske i operativne troškove.

Daljnji razvoj epidemije COVIDA-19 i provedba novih vladinih mjera odrediti će daljne smjernice poslovanja Društva.

Ostale informacije o Društvu

Društvo u 2019. godini nije imalo otkup vlastitih udjela, te ne posjeduje podružnice.

5. Upotreba finansijskih instrumenata, ciljevi upravljanja finansijskim rizicima te izloženost Društva kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog tijeka.

Izloženost kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Društva i oni su sljedeći:

a) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da jedna strana koja sudjeluje u finansijskom instrumentu neće ispuniti svoje obveze i time uzrokovati gubitak drugoj strani.

Postojeća potraživanja kontinuirano se prate od strane Uprave te se procjenjuje naplativost potraživanja i potrebita usklađenja vrijednosti zbog umanjenja imovine. Za potraživanja za koja je procijenjeno da je naplativost neizvjesna, izvršene su ispravke vrijednosti. Uprava vjeruje da su iskazana potraživanja izvjesna i naplativa po dospijeću.

Za potraživanja postoje adekvatni kolaterali (zadužnice, hipoteke, bankovne garancije).

b) Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostaone količine novca i obrtnog kapitala te osiguravanje raspoloživosti finansijskih sredstava za podmirenje dospjelih dugoročnih i kratkoročnih obveza.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti na način da nedostatne količine novca iz redovitog poslovanja osigurava dodatnim kreditnim zaduženjem i reprogramom obveza.

Obzirom na dospijeće obveza u 2020. godini očekuje se da će rizik likvidnosti biti na približno istoj razini 2019. godine.

c) Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća valutni (tečajni) rizik, kamatni rizik i ostale cjenovne rizike.

c.1.) Valutni rizik

Izloženost Društva valutnom riziku očituje se u činjenici da su u najvećem dijelu obveze po zajmovima i kreditima ugovorene u stranim valutama ili su vezane valutnim klauzulama.

Valutni rizik postoji, te Društvo nema posebnih instrumenata zaštite.

Budući da su kreditna zaduženja vezana uz valutnu klauzulu, dok imovinske stavke i tarife uglavnom nisu, kao niti najvažnije skupine troškova, postoji značajan valutni rizik kojem je Društvo izloženo.

c.2) Kamatni rizik

Rizik kamatnih stopa je rizik da će troškovi kamata na financijske instrumente biti promjenjivi tijekom razdoblja. Većina kreditnih obveza je ugovorena s promjenjivom kamatnom stopom.

Analiza osjetljivosti koja je izvršena na temelju uprosječenih vrijednosti kredita na godišnjoj razini s promjenjivom kamatnom stopom i promjenama obračunske prosječne kamatne stope od +/- 0,5% -tini bod pokazuje da se ukupna kamata mijenja za +/- 620 tis. kn, odnosno cca 12,73%.

Trenutna pozicija ukazuje na postojanje umjerenog kamatnog rizika.

Društvo djelomično upravlja kamatnim rizikom putem ugovorenih kredita sa fiksnom kamatnom stopom. Kod ostatka kredita ugovorena je promjenjiva kamatna stopa, čije se promjene kontinuirano prate i poduzimaju adekvatne mjere.

c.3) Ostali cjenovni rizici

U ostale rizike spadaju rizici fluktuacije, fer vrijednosti ili budućih novčanih tijekova po finansijskim instrumentima zbog promjene tržišnih cijena.

Društvo je izloženo cjenovnim rizicima u području materijala koje koristi u djelatnosti i čija cijena podliježe oscilacijama na tržištu.

6. Značajniji događaji nakon datuma bilance

Na temelju Odluke Nacionalnog stožera civilne zaštite sredinom mjeseca ožujka 2020.godine, s obzirom na znatno povećani rizik prijenosa bolesti COVID-19 prilikom korištenja javnog prijevoza, privremeno se obustavio javni promet (tuzemni i inozemni), te zatvorili svi autobusni kolodvori i prodaje karata, kao i sve naše turističke agencije. U tom periodu obavljao se je dio posebnog linijskog prijevoza (radnički).

Ublažavanjem mjera od 11. svibnja počele su se postepeno uvoditi linije u zemlji uz pridržavanje svih preporuka mjera opreza koje je izdao Nacionalni stožer civilne zaštite, počeli su se otvarati autobusni kolodvori sa prodajom karata, te turističke agencije. Krajem svibnja otvorile su se osnovne škole do 4.razreda, te vrtića i shodno tome počeli smo voziti osnovne škole do kraja nastavne godine tj. do skoro kraja lipnja.

Epidemiološke mjere imale su direktni utjecaj na obavljanje glavne djelatnosti Društva, što je dovelo do naglog pada prihoda, viška radne snage, problema s likvidnošću i općenito s organizacijom poslovanja. Prihodi od linijskog prijevoza, učenika, radnika i povremenog prijevoza putnika, zatim prihodi od kolodvorskih usluga, prihodi od zakupnina i najma, te turizma za prvih šest mjeseci bilježe pad za oko 50% u odnosu na proteklu godinu. Da bi se sačuvala radna mjesta, u dogовору са Sindikatom, Uprava je donijela Odluku da se smanje plaće Upravi, direktorima, koordinatorima, rukovoditeljima, te voditeljima za 20%, a ostaloj administraciji za 10% na plaći za mjesec ožujak. Isto tako odlučeno je da u 2020. godini neće biti isplate prigodnih godišnjih nagrada, bilo u novčanom obliku ili daru u naravi, te nagrade za radne rezultate

do kraja godine, a većini zaposlenika na određeno nisu produženi Ugovori o radu. Značajna pomoć u očuvanju radnih mesta ostvarena je kroz potporu države, koju je Društvo primilo za treći mjesec i dalje, što je uveliko pomoglo u održavanju tekuće likvidnosti. Društvo je poduzelo sve mjere, kako bi se održalo poslovanje Društva i dalje nastavilo s radom, a veliku financijsku podršku u vidu pozajmica ima i od krajnjeg vlasnika – tvrtke Deutsche Bahn iz inozemstva, tako da se u 2020. godini ne očekuju problemi s likvidnošću, što značajno olakšava nastalu situaciju.

Rješenje za ovu situaciju vidi se u uvođenju modela javne usluge po uzoru na ostale članice EU u kojem županije definiraju i sufinanciraju mrežu linija, što je jamstvo održivosti i dugoročnosti poslovanja.

Predsjednik Uprave
Dražen Divjak, dipl.inf.